

ROVVILTNEMNDEN I REGION 7

Nordland

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
2017/153

Arkivnr
434.11

Dato
30.01.2017

Svar fra Rovviltnemnda i region 7 – Nordland på notat fra KLD 25.11.2016 *Evaluering av regional rovviltforvaltning og regionale bestandsmål samt forvaltning av kongeørn*

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland viser til e-post fra Klima- og miljødepartementet 05.12.2016 hvor dere oppfordret rovviltnemndene til å sende innspill i forbindelse med oppfølging av regional rovviltforvaltning og forvaltning av kongeørn.

Rovviltnemnda behandlet denne saken i møte den 26. januar. Rovviltnemnda vedtok å sende et innspill med utgangspunkt i deres notat *Evaluering av regional rovviltforvaltning og regionale bestandsmål samt forvaltning av kongeørn*.

KAPITTEL 2. EVALUERING AV REGIONAL ROVVILTFORVALTNING OG REGIONALE BESTANDSMÅL

2.2.1 Regiongrenser

Rovviltnemnda anbefaler en videreføring av dagens grenser for rovviltregion 7. Vi erfarer at det er praktisk med én region, ett fylke og én Fylkesmann. Geografisk utforming av Nordland gjør at det er lite å hente på å endre grensene i nord eller sør. Det ville vært mer hensiktsmessig å ha felles forvaltning med tilgrensende områder i Sverige, men det ligger ikke i handlingsrommet.

2.2.2 Soneforvaltning

Rovviltnemnda viser til at forvaltningsplanen er et viktig verktøy for den regionale forvaltninga, og at forvaltningsområdene bør fastsettes i planen. Videre at ansvaret for forvaltningsplanen fortsatt bør ligge til nemnda.

Det er viktig med god samhandling med naboregionene. Vi vil i den sammenheng vise til at vi har et formalisert samarbeid om praktisk forvaltning i grenseområdene mot region 8.

Mulig endret forvaltning av gaupe

Rovviltnemnda ser at det kan være fordeler med en forvaltning av gaupe hvor det ikke settes av egne yngleområder for arten, men at bestanden reguleres gjennom kvotejaktssystemet. Nemnda mener det må på plass en bedre bestandsregistrering av gaupe i fylket dersom forvaltningen skal fungere etter hensikten. Gaupebestanden i Nordland har sin hovedutbredelse i de store dalførene i fylket, og overlapper nærmest 100 % med viktige områder for sau og/eller tamrein. Når man i tillegg har ny kunnskap om størrelsen på leveområdene til gaupe, er det ikke realistisk å skille gaupe og beitedyr i tid eller rom slik en tydelig soneforvaltning legger opp til. Kvotejakt og evt skadefellinger bør styres ut fra et byrdefordelingsprinsipp og ut fra tapspotensiale for sau og tamrein.

2.2.3 Fylkesmannens rolle

Rovviltnemnda anbefaler at dagens fordeling av myndighet mellom nemndene og fylkesmennene videreføres. Dersom det i framtida blir overført miljøoppgaver fra fylkesmennene til fylkeskommunene, er det naturlig at også rovviltoppgaver flyttes.

2.2.4 Retningslinjer for arbeid i regionale rovviltnemnder

Rovviltnemnda viser til at alle møteinnkallingene publiseres bredt, både som nyhetssaker og via e-postlister. Alle saksdokumenter ligger åpent og lett tilgjengelig på nemndas nettsider. I tillegg åpner nemnda for at faglag, organisasjoner og andre relevante aktører får anledning til å holde innlegg for nemnda gjennom en åpen post ved starten av møtet.

2.2.5 Administrasjon og oppnevning av rovviltnemnder

Rovviltnemnda i region 7 anbefaler at rovviltforskriftas § 5 endres slik at det kan velges kandidater til nemnda fra hele fylkestinget. I Nordland praktiseres dette siden det er parlamentarisk styringssett i fylket.

2.2.6 Fordeling av bestandsmål

Rovviltnemnda viser til vårt notat til møte med KLD 29.11.2016, hvor vi pekte på følgende (se også bakgrunnsstoff i vedlegg 5):

Bjørn

- Det skandinaviske bjørneprosjektet peker på to egnede områder i Nordland (Indre Salten og Indre Sør-Helgeland). Svært viktige beiter for rein og sau begge steder. Stort antall beitedyr innenfor det arealet som kreves for å oppnå bestandsmålet. → Svært konfliktfylt. Se kart i vedlegg.
- Det vil trolig ta svært lang tid å oppnå bestandsmålet i Nordland, men ulempene for beitenæringene vil oppstå raskt og øke i takt med økt bestand.
- En bjørnebestand i Nordland vil ha liten grad av demografisk levedyktighet.
 - Utkanten av den svenske bjørnebestanden.
 - Kalvingsland for svensk reindrift i grenseområdene mot Nordland → skadefellinger gir redusert bjørnebestand og mindre innvandring til Nordland.
- Med så lang tidshorisont og liten levedyktighet, bør ulempene for beitenæringene tillegges avgjørende vekt.
- Konklusjon: Bestandsmålet for bjørn i Nordland bør fjernes ved at det nasjonale bestandsmålet reduseres. Alternativt at man omfordeler til områder som fra før har en større og mer levedyktig bestand, og hvor de strukturelle endringer i husdyrnæringen alt har skjedd.

Gaupe

- Gaupebestanden i Nordland overlapper 100 % med viktige beiteområder for sau og/eller tamrein, det vil si at det ikke er mulig å oppnå bestandsmålet uten konflikter med beitenæringene.
- NINA Rapport 1268 *Evaluering av regional rovviltforvaltning peker på argumenter for å omfordele gaupe fra nord til sør*:
 - Større utfordringer med å oppnå de regionale målsettingene i nord vs. sør.
 - Gaupene i nord benytter større leveområder enn i sør, og andelen gaupehunner som får fram unger er lavere i mange nordlige områder → behov for flere hunngauper i bestanden per familiegruppe i nord.
 - Behov for større arealer for å nå målsetting i nord sammenlignet med områder i sør med høy tetthet av rådyr.
 - Gaupene i Region 7 og 8 lever i stor grad av tamrein siden rådyr er svært lite utbredt i nord. I motsetning til nordområdene lever gaupene i midtre og sørlige deler av Norge i stor grad av ville hjortedyr.
- Oppsummering: Nemnda anbefaler en omfordeling av gaupe fra nord til sør. Alternativt, vurdere å fordele byrden også til region 1 hvor bestandsmålet i dag er 0, men stor tetthet av ville hjortedyr?

Jerv

Med hensyn til hvor viktig beitefylke Nordland er for både sau og tamrein, mener nemnda at Nordland har ansvaret for en urimelig stor andel av den norske jervebestanden.

Eksempel:

- Byrden på reindrifta i Nordland: 10 jerveynglinger og 10 gaupeynglinger «fordelt på» 15000 rein på vinterbeite.
- Byrden på reindrifta i Finnmark: 4 ynglinger av gaupe og 3 ynglinger av jerv «fordelt på» ca 150 000 rein på vinterbeite.

Eksempler på tapsomfang i reindrifta med bruk av NINAs beregninger av predasjonsrater for jerv og gaupe i Norge, jf. forslag til ny erstatningsforskrift:

Med oppnådde bestandsmål i hhv. Nordland og Finnmark, vil tap av rein til jerv og gaupe være som følger:

- Nordland: tap av ca 10 % av født kalv til jerv og ca 10 % til gaupe (sum ca 20 %)
- Finnmark: tap av ca 0,5 % av født kalv til jerv og ca 0,5 % til gaupe (sum ca 1 %)

Ny kunnskap om arealsonering i Nordland

- Nordland er et langt og smalt fylke, med lang grense mot Sverige.
- Tydelige arealsonering er kun gjennomførbart i Lofoten/Vesterålen. For resten av Nordland viser ny kunnskap om arealbruken til jerv og gaupe at det er tilnærmet umulig å sette av tilstrekkelig store arealer uten å ta i bruk nærmest hele fastlandet. Det er tunge sauekommuner både på innlandet og på kysten.
- Alle reinbeitedistrikt i Nordland reinbeiteområde har viktige beiteområder i innlandet, hvor det er størst rovvilttrykk.
- Flere distrikt har begrensede muligheter til å tilpasse seg stort rovdyrtrykk på grunn av arealfragmentering/utbygging og manglende konvensjonsbeiter i Sverige.

Konsekvenser for beitenæringene

Sau:

- Nordland – ett av de to fylkene i landet med best beitekvalitet (jf. ny rapport fra NIBIO som publiseres på nyåret).

- Ca 220 000 dyr på sommeren. Av dette ca 120 000 på fastlandet → potensielt utsatt for tap til store rovdyr. Ca 50 % av alle sau/lam i fylket er innenfor en eller flere prioriterte rovviltområder eller en randsone i forslaget til ny forvaltningsplan (se vedlegg).

Tamrein:

- 15000 rein i Nordland reinbeiteområde på vinteren + ca 9000 kalv født på våren.
- Gode slaktevekter, men svært lav produksjon. Tilgang på kalv etter tap har vært bare 40 prosent de siste årene (se vedlegg).
- 79 prosent av reinens kalvingsland er i prioritert rovviltområde i forslaget til ny forvaltningsplan (se vedlegg).
- Betydelig antall svensk rein i Nordland på sommeren → samlet reintall i Nordland på sommeren opp til 100 000 dyr.
- Både sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk tamreindrift i Nordland
- Viktig kulturbærer

Nemnda vil også påpeke at vi ikke ønsker ulv i Nordland, og viser i den sammenheng til at det ikke skal etableres ulv i områder med samisk tamreindrift. Hele Nordland, bortsette fra deler av Lofoten/ Vesterålen, har reinbeitedistrikter.

2.2.7 Rovviltnemndenes funksjon og myndighet

Rovviltnemnda anbefaler at myndigheten til å fatte vedtak om betinget kvoter for skadefelling av gaupe endres i samsvar med anbefalingene fra Miljødirektoratet. Vi mener det vil være hensiktsmessig om nemnda har denne myndigheten hele året når bestandsmålet er oppnådd.

Videre anbefaler vi at nemndene får økt myndighet til å vedta kvoter for uttak av skadegjørende kongeørn, jf. våre kommentarer til kapittel 3.

Tapsforebyggende fellingstillatelser bør innarbeides i forvaltning av rovviltstammene. Dette for å være i forkant av situasjoner som man vet oppstår mellom rovdyr og beitedyr.

KAPITTEL 3. ENDRINGER I FORVALTNINGEN AV KONGEØRN

3.1.1 Skadefellingsregimet

Rovviltnemnda anbefaler at det åpnes for økt mulighet til felling av skadegjørende kongeørn. Kravet til vesentlig skade og kravet til identifisering av konkrete skadegjørende individer bør reduseres. Videre bør det gis adgang til forebyggende uttak på lik linje med andre rovviltarter.

Rovviltnemnda mener det er hensiktsmessig at Fylkesmannen fortsatt har myndighet til å iverksette skadefelling av kongeørn. Vi mener kongeørn bør innlemmes i forvaltningsplanene på lik linje med de andre rovviltartene, og at nemndene på den måten får en rolle i forvaltning av arten. Videre bør nemndene få myndighet til å bestemme kvotestørrelser for skadefelling av kongeørn slik som for de andre artene.

Rovviltnemnda registrerer at miljøvernorganisasjoner mener det i et helhetsperspektiv er beskjeden skade forårsaket av kongeørn. Nemnda vil i den sammenheng vise til at vi får mange tilbakemeldinger fra reieiere om betydelige tap av reinkalv i kalvingsland. Videre at flere tapsundersøkelser og kadaverdokumentasjoner har påvist nokså betydelige skader forårsaket av kongeørn.

Med hilsen

Siv Mossleth
leder for rovviltnemnda

Vedlegg: Notat fra Rovviltnemnda i region 7 til møte med KLD 29.11.2016

Kopi per e-post:
Miljødirektoratet